

UKRAINE

Протягом останніх років Україна досягла значного прогресу щодо рівня прозорості в галузі витрачання публічних фінансів та діяльності органів влади. Однак, після початку повномасштабного російського вторгнення частина публічної інформації у формі відкритих даних з безпекових міркувань була прихована. Поступово рівень прозорості та відкритості зростає, однак, в умовах воєнного стану та невизначеності політика у цій галузі, безперечно, має бути переглянута.

У цьому матеріалі ми розглянули ключові національні інструменти, а також проаналізували міжнародні індекси прозорості на предмет наявності в них України та критерії оцінки, що використовуються для їх формування. Другий розділ звіту присвячений питанню забезпечення прозорості на кожному етапі життєвого циклу відбудови країни. Для цього, у тому числі, провели та узагальнили інтерв'ю з експертами та представниками громадянського суспільства щодо їх поглядів на принцип прозорості в контексті відбудови.

У підсумку розробили рекомендації, спрямовані на забезпечення прозорості та підзвітної повоєнної відбудови.

Матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у межах проекту «Швидка аналітика для прозорості і підзвітної відбудови». Матеріал відображає позицію авторів і не обов'язково збігається з позицією Міжнародного фонду «Відродження».

→ **Редактор:**

Андрєєва Олена

керівниця департаменту аналітики Інституту аналітики та адвокації.

→ **Автори:**

Курило Вячеслав

аналітик політики та даних Інституту аналітики та адвокації.

Логінова Аліна

залучений аналітик Інституту аналітики та адвокації.

Набок Віталій

аналітик політики та даних Інституту аналітики та адвокації.

Рецензентами виступали представники аналітичної компанії YouControl та громадської організації “Асоціація відкритих даних”

→ **Верстка та дизайн:**

Гуня Антон

графічний дизайнер Інституту аналітики та адвокації.

→ **Коректура тексту:**

Домненко Ірина

керівниця ресурсного центру Інституту аналітики та адвокації.

Висловлюємо щирі подяку за участь у дослідженні:

Виконавчому директору **IAA** – Ромашко Юрію
 Виконавчому директору **TI Ukraine** – Боровику Андрію
 Керівнику проєктного офісу **DREAM** – Нестулі Віктору
 Керівнику сектору IT та Телеком **BRDO** – Самоходському Ігорю
 Менеджеру напрямку відкритих даних **DiXi Group** – Білоусу Андрію
 Менеджеру з організації консультативних послуг в сфері
 аналітичної діяльності **DiXi Group** – Серебреннікову Богдану

Зміст

ВСТУП	5
1 ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ	6
1.1. Поняття «прозорості» в національному законодавстві та міжнародних документах	6
1.2. Національні інструменти прозорості	11
1.3. Рейтинги та індекси прозорості	15
2 ПРОЗОРІСТЬ ЯК ПРИНЦИП ВІДБУДОВИ	27
2.1. Прозорість у повоєнній відбудові	27
2.2. Результати інтерв'ю з представниками НУО щодо прозорості у повоєнній відбудові	32
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	39
Методологія	43

Вступ

Немає сумнівів, що прозорість процесу відбудови буде однією з складових, від якої залежатиме її успіх. Цього вимагають і міжнародні партнери і громадянське суспільство. Про свої наміри бути максимально прозорою заявила і влада. Для цього вже зроблені певні кроки. Зокрема, у червні 2023 року під час конференції Ukraine Recovery Conference (URC) в Лондоні було [презентовано](#) публічний модуль цифрової екосистеми управління відбудовою DREAM.

До 24 лютого 2022 року Україна була однією з лідерів Європи у сфері відкритих даних. У 2022 році Україна посіла 2 місце серед 35 країн в європейському рейтингу зрілості сфери відкритих даних – [Open Data Maturity 2022](#). В Україні цей рівень становить 97%, що на 3% більше за минулорічний показник, водночас середньоевропейський показник – 82%.

Тобто навіть попри широкомасштабну війну, спричинену російською агресією, сфера відкритих даних продовжує розвиватися. Однак Велика війна внесла свої корективи і частково зупинила прогрес у цій сфері, адже частину реєстрів та інформації закрили з безпекових міркувань. Станом на середину поточного року деяка інформація, яка була доступна до початку повномасштабного вторгнення, усе ще закрита.

Питання, яким буде процес відновлення країни ще більше активізувало потребу забезпечення прозорого і відкритого використання не лише публічних коштів, а і коштів міжнародних партнерів. Конференція з питань відновлення України в Лугано продемонструвала, що одним із пріоритетів на шляху до відбудови України є забезпечення прозорості та підзвітності.

Війна триває, але громадський контроль за діяльністю влади та використанням публічних коштів має продовжуватися. Для цього слід переглянути політику в галузі доступу до інформації з метою забезпечення максимальної прозорості з урахуванням безпекових міркувань.

